

Toto PDF obsahuje kapitolu z knihy:

MÁLEK O., TULÁČEK M. (eds.). *Správa daní. Soubor statí z odborné konference konané na Právnické fakultě Univerzity Karlovy dne 6. října 2023*. Online. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2023. ISBN 978-80-7630-036-1. DOI <https://doi.org/10.14712/9788076300361>.

Správa poplatků, na které nedopadá daňový řád
(Damir Solak)

© Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2023

© Damir Solak, 2023

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons Uveďte původ-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní

<https://doi.org/10.14712/9788076300361.13>

Damir Solak¹

Právnická fakulta Masarykovy univerzity

ORCID: 0000-0001-5814-7505

damir@muni.cz

SPRÁVA POPLATKŮ, NA KTERÉ NEDOPADÁ DAŇOVÝ ŘÁD

Účelem příspěvku je analýza některých druhů poplatků, které zná český právní řád. V úvodu autor stručně vymezí termín poplatků a jednotlivé druhy poplatků. Následně se autor bude věnovat vybraným poplatkům, na které nedopadá daňový řád. Bude charakterizována povaha těchto poplatků, výhody a nevýhody dopadu jiných právních předpisů a důsledky případného podřazení pod daňový řád. Autor se v příspěvku bude zejména věnovat poplatkům podle vysokoškolského zákona a rozhlasovým a televizním poplatkům. V závěru autor zhodnotí případná doporučení pro změny právní úpravy.

Klíčová slova: poplatky; daňový řád; zákon o vysokých školách; rozhlasové a televizní poplatky

DOI: <https://doi.org/10.14712/9788076300361.13>

ADMINISTRATION OF FEES NOT COVERED BY THE TAX CODE

ABSTRACT

The purpose of this paper is to analyse some of the different types of fees known in the Czech legal system. In the introduction, the author briefly defines the term fee and the different types of fees. Subsequently, the author will deal with several examples of fees that are not covered by the Tax Code. The nature of these fees, the advantages, and disadvantages of the impact of other legislation and the consequences of their possible classification under the Tax Code will be characterised. In particular, the author will discuss fees under the Higher Education Act and radio and television fees. Finally, the author will assess possible recommendations for changes to the legislation.

Keywords: fees; Tax Code; Higher Education Act; radio and television licences

¹ Mgr. Damir Solak působí jako doktorand na Katedře finančního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Odborně se věnuje financování veřejnoprávních médií.

ÚVOD

Pojem poplatek odborná literatura rozumí peněžní ekvivalent „za služby poskytované veřejným sektorem. Jako takový je účelový, dobrovolný, nepravidelný a nenávratný.“² Jsou vybírány za určité protiplnění a ve většině případů jednorázově právě ve spojitosti s ním. Poplatky můžeme dělit na poplatky místní, soudní a správní. Nad rámec tohoto dělení však dle Boháče pak „existuje v právním řádu celá řada poplatků, které přesto, že naplňují všechny obligatorní (základní) znaky poplatků, nepatří mezi správní ani soudní poplatky.“³ Jde například o poplatek za znečišťování podle § 15 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, či poplatek za odebrané množství podzemní vody podle § 88 a násl. zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. V jazyce se však termín poplatek používá i pro platby soukromoprávní povahy, které neplynou do veřejných rozpočtů, typicky jde o různé bankovní poplatky.

V současné době probíhá novelizace zákona o vysokých školách, která se mimo jiné dotýká i úpravy poplatků vybíraných podle tohoto zákona. Stejně tak byla představena novela zákona o rozhlasových a televizních poplatcích. Obě novely se nyní nachází ve stavu vypořádání připomínek po ukončeném připomínkovém řízení^{4,5}. Ani v jednom z uvedených případů na správu poplatků nedopadá daňový řád, který je v jiných případech standardním právním předpisem užívaným pro správu poplatků. V obou případech však v rámci připomínkového řízení navrhlo Ministerstvo financí, aby na správu uvedených poplatků dopadal daňový řád. Je tedy žádoucí provést analýzu právní úpravy těchto poplatků a shrnout výhody a nevýhody aktuální právní úpravy.

V příspěvku se tak autor zaměří na odlišnosti úpravy správy poplatků, na které nedopadá daňový řád. Dále bude uvažováno, jaké výhody či nevýhody by přineslo podřazení těchto poplatků pod daňový řád. Bude pracováno s hypotézou, že použití jednotného právního předpisu, daňového řádu, je pro správu poplatků výhodnější.

² Srov. např. KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika – 7., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.

³ BOHÁČ, Radim. *Pojem poplatek v právním řádu České republiky* [online]. Brno: Masarykova univerzita. [cit. 2023-10-24]. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2012/files/Verejnafinancnicinnost/BohacRadim.pdf

⁴ *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky. [cit. 2023-10-22]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORN-CVDDHD4D/>

⁵ *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky. [cit. 2023-10-22]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCNUTLWVM/>

METODOLOGIE

V úvodu autor popíše a definuje, co poplatkem je a jak je můžeme dělit. V případě poplatků podle zákona o vysokých školách provede vymezení, o jaké poplatky se jedná a jakým způsobem probíhá jejich správa, zejména vyměření a případné vymáhání nezaplacených poplatků. Praktické aspekty správy poplatků podle zákona o vysokých školách zjistí na základě debaty s právníky působícími ve vysokém školství na jejich celorepublikovém setkání v říjnu 2023. Na uvedeném setkání jsou pravidelně přítomni zástupci z většiny veřejných a státních vysokých škol.

Totožně bude postupováno v případě rozhlasových a televizních poplatků, kde autor navíc provede úvahu nad otázkou možnosti provedení kontroly, zdali poplatník podléhá poplatkové povinnosti či nikoliv. Dále pak stručně uvede další příklady poplatků, na které nedopadá daňový řád. V závěru pak zhodnotí všechna zjištění a odpoví na stanovené výzkumné otázky a hypotézu.

V další části porovná specifika správy výše uvedených poplatků a standardního modelu správy poplatků podle daňového řádu a na základě uvedeného zhodnotí výhody a nevýhody současného stavu. V závěru pak dojde na základě zjištěných poznatků ke zhodnocení závěrů a potvrzení, případně vyvrácení hypotézy. Autor připomíná, že oblast správy poplatků podle zákona o vysokých školách a rozhlasových a televizních poplatků je v českém právním prostředí pokryta spíše okrajově.

VÝZKUM A VÝSLEDKY

Zákon o vysokých školách

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ZVŠ“), vymezuje několik druhů poplatků, které vysoká škola musí či může stanovit. Autor je podle jejich povahy rozdělil pro účely tohoto příspěvku do několika skupin.

První skupinu poplatků tvoří poplatky spojené s uchazeči o studium, jde o poplatky za úkony spojené s přijímacím řízením (§ 58 odst. 1 ZVŠ) a dále poplatky spojené s posouzením splnění podmínky pro přijetí ke studiu, bylo-li předchozí vzdělání získáno v zahraničí (§ 48 odst. 7 ZVŠ). Jedná se o poplatky, které vysoká škola stanovit může. Legislativa však neobsahuje přesný postup v případě nezaplacení poplatku, lze však uvažovat o aplikaci § 66 odst. 1 písm. d) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Autor však pozitivně hodnotí explicitní stanovení fikce zpětvzetí žádosti při nezaplacení v navrženém novelizovaném § 58 ZVŠ.

Druhou skupinu tvoří poplatky spojené se studium, které zahrnují poplatky za prodlouženou délku studia podle § 58 odst. 2 ZVŠ, kdy délka studia v bakalářském a magisterském studiu přesahuje standardní délku studia zvětšenou o jeden rok, přičemž se zároveň započítávají i předchozí neúspěšná studia v bakalářských a magister-

ských studijních programech. Při správním řízení má rektor vysoké školy, na základě podaného odvolání moderační pravomoc, kterým může poplatek snížit, prominout či odložit termín jeho splatnosti.

Tato skupina také zahrnuje poplatek za studium v cizojazyčném studijním programu podle odstavce 4 téhož paragrafu. Uvedené poplatky vysoká škola stanovit musí a rozhodování o nich spadá do rozhodování o právech a povinnostech studentů dle § 68 ZVŠ.

Vysoká škola dále může stanovit poplatek za úkony spojené s přijetím přihlášky ke státní rigorózní zkoušce a s konáním této zkoušky (§ 46 odst. 5 ZVŠ), poplatky za úkony spojené s habilitačním řízením (§ 72 odst. 16 ZVŠ) a poplatky za úkony spojené s řízením ke jmenování profesorem (§ 74 odst. 10 ZVŠ). V případě posledních dvou poplatků je třeba připomenout, že na obě řízení se správní řád nevztahuje a stanovení těchto poplatků spadá do samosprávné působnosti veřejné vysoké školy (§ 6 odst. 1 písm. n) ZVŠ). Případné zastavení řízení pro nezaplacení poplatku je nutné upravit ve vnitřních předpisech vysoké školy nebo její součásti. U prvně zmíněného poplatku dochází též v rámci novelizace k doplnění fikce zpětvzetí přihlášky při nezaplacení poplatku.

Všechny uvedené oblasti, za které se poplatky vybírají spadají do oblastí, které jsou v samosprávné působnosti vysokých škol. S výjimkou poplatků vybíraných v rámci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem, dopadá na správu uvedených poplatků správní řád.

Pravomocné správní rozhodnutí je pak považováno za exekuční titul podle § 74 správního řádu ve spojení s § 40 odst. 1 písm. f) zákona č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a je tak vykonatelné prostřednictvím soudního exekutora. Z praxe vysokých škol, zjištěné na základě rozhovorů, vyplývá, že výkon rozhodnutí je problematický u studentů, kteří nejsou občany České republiky, a v těchto případech tak ani není majetek, který by mohl být exekucí postižen. Dle vyjádření zástupců vysokých škol je výkon rozhodnutí v zahraničí většinou neúspěšný, kdy uvádějí, že částečný úspěch vysoké školy zaznamenávají v případech výkonu rozhodnutí v zemích západní Evropy, v jiných případech je výkon rozhodnutí bezvýsledný. Výsledek je závislý na podmínkách uznatelnosti jednotlivých rozhodnutí podle národních právních řádů jednotlivých zemí.

Jde-li o další nástroje, jak předcházet vzniku prodlení s placením poplatku, být dané řízení (habilitační, případně řízení ke jmenování profesorem) na základě úpravy ve vnitřních předpisech vysoké školy zastaveno. V ostatních typech řízení (zejména v řízení přijímacím) však aktuální právní úprava vyvolává nejasnosti. Lze však shrnout, že by osoba neměla mít možnost úspěšně ukončit řízení a být tak například přijata ke studiu, aniž by poplatek v daném řízení uhradila.

Složitější situace také nastávají v případě poplatků podle § 58 odst. 3 a 4 ZVŠ, které se běžně vybírají v průběhu studia a jsou spojeny s platbami za každých dalších započatých 6 měsíců studia. V případě poplatku za studium v cizím jazyce (§ 58 odst. 4 ZVŠ) se poplatek vybírá po celou dobu studia, v případě poplatku za delší studium (§ 58 odst. 3 ZVŠ) pak od doby, kdy délka studia studenta se započtením doby neúspěšných předchozích studií přesáhne standardní délku studia zvětšenou o jeden rok. Následně je poplatek vybírán po dobu trvání studia. Právní úprava však nezná možnost ukončení studia pro nezaplacení pravomocně vyměřeného poplatku. V tomto případě však vysoké školy mohou stanovit ve svých disciplinárních rádech⁶ samostatnou skutkovou podstatu disciplinárního přestupku podle § 64 ZVŠ. Následně je tak nutné vést disciplinární řízení s možností vyloučení studenta ze studia. Lze uvažovat o stanovení možnosti přerušení studia z moci úřední v souladu s § 54 ZVŠ, takovou možnost lze uplatnit až v případě prodloužení. Samotný poplatek však může být vyměřen až tehdy, kdy je jasné, že student bude pokračovat v další části studia, a dojde tak k překročení standardní doby studia. Rozhodnutí o vyměření poplatku lze podle § 58 odst. 3 vydat alespoň 90 dnů před splatností poplatku, v takovém případě tak mohou nastávat situace, kdy osoba již studuje v další části studia podléhající poplatku, aniž by ještě nastala splatnost poplatků. V této situaci je tak možné, že osoba přijala protiplnění (možnost studovat), za které nezaplátí.

Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích

V případě zákona č. 565/1990 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Z RTP“) jsou vymezeny pouze dva poplatky, a to poplatek rozhlasový a televizní, které jsou spojeny s vlastnictvím, případně držbou či užíváním příslušného přijímače.

Přestože jsou rozhlasové a televizní poplatky z hlediska jejich názvu považovány za poplatky, v odborných kruzích je však dlouhodobě diskutováno, zdali lze tyto povinné platby bez výhrad podřadit pod poplatky, nebo zdali se spíše fakticky nejedná o daň z vlastnictví televizního a rozhlasového přijímače, a to na základě vymezeného předmětu zdanění.⁷

Autor dále poznamenává, že označení poplatek není vhodné ani z důvodu absence protiplnění, jelikož pro povinnost platit poplatek není podstatné, zdali osoba vysílání sleduje či poslouchá, ale pouze, že má možnost vysílání přijímat. Navíc jsou tyto poplatky vybírány pravidelně.

⁶ Např. *Disciplinární řád pro studenty Masarykovy univerzity* [online]. Brno: Masarykova univerzita. [cit. 2023-09-22]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/mu/Uredni_deska/Predpisy_MU/Masarykova_univerzita/Vnitni_predpisy_MU/Disciplinari_rad_pro_studenty_masarykovy_univerzity/Disciplinari_rad_pro_studenty_Masarykovy_univerzity__ucinny_od_1.9.2022_.pdf

⁷ RADVAN, Michal. Rozhlasový a televizní poplatek aneb daň z rádia a z televizoru. *Daně a finance*. 2006, 14(3), 16-18. ISSN 1801-6006.

Na rozdíl od většiny poplatků, které bývají správcem daně samy vyměřeny, je v případě rozhlasových a televizních poplatků nutné, aby se poplatník sám přihlásil k poplatkové povinnosti. Uvedené tak připomíná spíše autoaplikaci charakteristickou pro platbu daně, které jsou definována jako „povinná, zákonem určená platba⁸ do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová, neekvivalentní a pravidelně se opakující buď v časových intervalech, nebo při stejných okolnostech a je nenávratná“. Uvedenou definici však nelze aplikovat plně, jelikož rozhlasové a televizní poplatky jsou platbami účelovými. Rozhlasové a televizní poplatky nemohou být považovány ani za příspěvky, které spíše označují platby z veřejných rozpočtů. V obecné rovině je lze označit za poplatky *sui generis* a v trestněprávní rovině za jinou povinnou platbu (§ 241 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů), a to v souladu s usnesením Nejvyššího soudu České republiky, č.j.: 7 Tdo 1229/2020-881.

Zásadním rozdílem oproti ostatním poplatkům představuje způsob vymáhání rozhlasových a televizních poplatků. V § 10 ZRTP je uvedena výslovná zmínka o možnosti vymáhání dlužných poplatků a případné přírážky k poplatkům podle § 9 ZRTP u soudu, a to včetně případných úroků podle práva občanského. V takovém případě je tak nutné, aby provozovatelé vysílání ze zákona (Česká televize nebo Český rozhlas) nejprve vyzvali poplatníka k zaplacení a následně uplatnily své právo na zaplacení pohledávky u soudu v nalézacím řízení. V případě úspěchu u soudu a případného dobrovolného nezaplacení na základě pravomocného soudního rozhodnutí je uvedenou pohledávku nutné uplatnit ještě v exekucním řízení. Zároveň je třeba zmínit, že ZRTP dává pouze jediné oprávnění v oblasti vyhledávacích postupů, a to v oblasti předávání osobních údajů ze strany dodavatelů elektřiny, kteří jsou podle § 8 odst. 10 ZRTP povinni na vyžádání sdělit, se kterými odběrateli mají uzavřenou smlouvu o dodávce energie. Na základě těchto údajů pak může nastoupit fikce poplatníka podle § 3 odst. 4 ZRTP, pokud není čestným prohlášením oznámeno, že daná osoba nemá být považována za poplatníka ve smyslu ZRTP. Zcela však v zákoně absentují vyhledávací postupy, které jinak náleží správci daně, zejména provádění místních šetření za účelem zjištění, zdali se u daného poplatníka, ať jim je fyzická či právnická osoba, nachází rozhlasový či televizní přijímač.

Správa poplatků podle daňového řádu

Správu většiny poplatků upravuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ“), který nahradil k 1. 1. 2011 zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Právě správa poplatků podle DŘ probíhá na základě ustanovení § 2 odst. 3 DŘ.

Správa daní *sensu largo* je upravena v § 10 až § 245 DŘ. Kromě poplatků podle ZVŠ a ZRTP je množina poplatků, na které daňový řád nedopadá, takřka prázdná. Lze

⁸ Srov. např. GROSSOVÁ, Marie. *Finanční právo se zaměřením na daňové právo*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo. ISBN 978-80-87071-77-9.

dále uvažovat například o regulačním poplatku podle § 16a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Jaká specifika daňového řízení by tedy mohla být využitelná na správu těchto poplatků?

Jedním ze specifíků je možnost využití přeplatku na úhradu nedoplatku u jiného správce daně podle § 158 DŘ. Tuto možnost lze využít pro snížení nákladů spojených s vymáháním dlužných poplatků. Stejně tak je možné, podle § 156 DŘ, žádat správce poplatku a rozložení platby poplatků či posečkání s jejich úhradou.

Pro samotné možnosti využití přeplatků na úhradu nedoplatků by bylo nutné uvažovat o nutnosti propojení osobních daňových účtů vedených dle § 149 DŘ s evidencemi vedenými vysokými školami a provozovateli vysílání ze zákona. Oproti úpravě ve zvláštních zákonech je právní úprava v DŘ daleko detailnější, avšak je třeba vnímat, že lze část úpravy pro správu poplatků vyloučit.⁹ Jde-li o postup podle § 156 DŘ, zná podobný postup pouze správní řád v § 113 v případě posečkání s povinný a stejně tak je možné odložení termínů splatnosti dosáhnout i na základě moderační pravomoci rektora podle § 58 odst. 7 ZVŠ v případě poplatku za prodlouženou délku studia, naopak v případě ostatních poplatků podle ZVŠ ani v případě rozhlasových a televizních poplatků právní úprava tuto možnost nezna.

Na druhou stranu je nutné též vnímat, že přechod na správu poplatků podle daňového řádu by byl v případě rozhlasových a televizních poplatků složitější, v případě poplatků podle zákona o vysokých školách pak odlišný oproti dosavadnímu stavu, a tak by si případná změna právní úpravy vyžádala další dodatečné náklady.

DISKUSE

Problémy a nejasnosti vyvolává správa různých poplatků, které lze vyměřit podle zákona o vysokých školách. Pokud jde o poplatky spojené se studiem, lze nezávisle na výkonu správního rozhodnutí přistoupit k disciplinárnímu řízení, a to na základě samostatně stanovené skutkové podstaty disciplinárního přestupku. Taktéž lze uvažovat, zdali by nezaplacení pravomocně vyměřeného poplatku nemělo být obligatorně důvodem pro přerušení studia na všech VŠ s ohledem na to, že vysoká škola v tomto případě poskytuje studium bez adekvátního protiplnění, tedy bez toho, aby ji byl poplatek zaplacen. Zároveň by bylo možné, na rozdíl od situace spojené s vyloučením ze studia na základě disciplinárního řízení, studium ihned obnovit např. v případech, kdy se v soudním přezkumu zjistí, že poplatek byl vyměřen chybně. V případě poplatků spojených s habilitačním řízením a řízení ke jmenování profesorem lze podmínit zahájení řízení zaplacením poplatku, jelikož je tato záležitost ve samosprávné působnosti vysoké školy a správní řád se na toto řízení nevztahuje. V případě poplatků za úkony spojené s přijímacím řízením a za úkony spojené s přijetím přihlášky ke státní ří-

⁹ Srov. např. § 11 odst. 5 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

gorózní zkoušce a s konáním této zkoušky autor hodnotí kladně navrženou úpravu, která vytváří fikci vzetí přihlášky zpět při nezaplacení poplatku. Pokud jde o výkon rozhodnutí, nelze předpokládat, že by daňová exekuce přinášela výhodu oproti výkonu rozhodnutí prostřednictvím soudního exekutora na základě vykonatelného správního rozhodnutí, jelikož praxe považuje za problematický výkon rozhodnutí u studentů, kteří jsou cizinci. Jedinou výhodou, kterou lze spatřovat by byly nižší náklady pro povinného oproti exekuci prováděné soudním exekutorem.

V případě rozhlasových a televizních poplatků spatřuje autor za nevýhodu v současném stavu zejména v nutnosti vymáhat dlužné poplatky, přírážku k poplatkům a úroky z prodlení v civilním soudnictví. Přestože se jedná o povinnou platbu stanovenou zákonem, je třeba nejprve prokázat nárok provozovatele vysílání ze zákona na zaplacení v nalézacím řízení až následně přistoupit k výkonu rozhodnutí, zatímco v případě daňové exekuce je exekučním titulem vykonatelné rozhodnutí (§ 73 odst. 4 písm. b) DŘ).

Nespornou výhodou použití daňového řádu na správu obou skupin poplatků by bylo odstranění procesních nejasností a možnost použití judikatury vztahující se k daňovému řádu, jelikož by se na správu všech poplatků použil jeden procesní předpis. V případě rozhlasových a televizních poplatků by také došlo ke výraznému zjednodušení při vymáhání dlužných poplatků, přírážek k poplatkům a úrokům z prodlení opadnutím nalézacího řízení.

Upozornit je však třeba i na případná úskalí. Jde zejména o podrobnost daňového řádu a nutnosti pečlivě zvážit, jaká ustanovení by se na správu předmětných poplatků uplatňovala nebo neuplatňovala. V tomto kontextu je nutné pamatovat i na specifika úpravy jednotlivých poplatků, například moderační pravomoc rektora při vyměřování poplatků za prodlouženou délku studia, která je v porovnání s běžnými poplatky zcela neobvyklá. V takovém případě by bylo nutné v zákoně o vysokých školách pečlivě zohlednit, která ustanovení daňového řádu by se na správu poplatků nevztahovala. Autor se též domnívá, že by daňový řád nemusel nutně dopadat na správu všech poplatků, zejména v případě poplatků za úkony spojené s habilitačním řízením či řízením ke jmenování profesorem, kde je autonomie vysoké školy zdůrazněna do té míry, že se na tato řízení nevztahuje ani správní řád.

Dále by též bylo nutné zajistit propojení jednotlivých evidencí České televize, Českého rozhlasu, vysokých škol a Finanční správy České republiky pro zjištění, zdali se na některém z daňových účtů nevyskytuje přeplatek. Navíc lze poznamenat, že uvedené řešení by nepřineslo žádné změny u zahraničních studentů.

Lze uzavřít, že použití jednoho procesního předpisu je pro správu poplatků výhodnější zejména pro nastavení jednotných pravidel správy poplatků, tvorbu judikatury a možnost bezprostředního výkonu rozhodnutí. Poslední z uvedených je relevantní pro rozhlasové a televizní poplatky, zatímco v případě poplatků podle zákona o vysoko-

kých školách by změna v praxi neměla pozitivní dopad na zlepšení výběru poplatků. Hypotéza tak byla částečně potvrzena ve vztahu k poplatkům podle ZRTP.

V budoucnu je v této oblasti možno pokračovat dalším výzkumem, a to především ohledně případných dalších poplatků, které nepodléhají daňovému řádu, jako je například regulační poplatek.

ZÁVĚR

Autor se v příspěvku zabýval poplatky, na které nedopadá daňový řád, a jejich odlišnostmi. Ve svém příspěvku uvažoval, jaké výhody či nevýhody by přineslo podřazení těchto poplatků pod daňový řád. Po provedené analýze lze potvrdit, že výhody přechodu na správu poplatků podle daňového řádu lze spatřovat u rozhlasových a televizních poplatků, které se v současné době vymáhají v civilním soudnictví. Použití správního řádu na správu poplatků podle zákona o vysokých školách pak dává vysokým školám dostatečné možnosti a nelze předpokládat, že by správa dle daňového řádu zefektivnila výběr poplatků. Samotná změna právní úpravy týkající se toho, jaký právní předpis se použije pro správu poplatků, by pak vyvolala dodatečné náklady a možné počáteční složitosti. Uvedený příspěvek tak provedl analýzu primárně dvou skupin poplatků, které jsou právě upravovány novelizací, a tak může posloužit jako jeden z podkladů pro úvahy de lege ferenda.

ZDROJE

Literatura

BOHÁČ, Radim. Pojem poplatek v právním řádu České republiky [online]. Brno: Masarykova univerzita. [cit. 2023-10-24]. Dostupné z: "

https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2012/files/VerejnaFinancnicinnost/BohacRadim.pdf

GROSSOVÁ, Marie. *Finanční právo se zaměřením na daňové právo*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo. ISBN 978-80-87071-77-9.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika - 7., aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.

Disciplinární řád pro studenty Masarykovy univerzity [online]. Brno: Masarykova univerzita. [cit. 2023-09-22]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/mu/Uredni_deska/Predpisy_MU/Masarykova_univerzita/Vnitri_predpisy_MU/Disciplinari_rad_pro_studenty_masarykovy_univerzity/Disciplinari_rad_pro_studenty_Masarykovy_univerzity__ucinny_od_1.9.2022_.pdf

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 15. 12. 2020, č.j.: 7 Tdo 1229/2020-881. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/BD84A97FFCA00450C12586A1001B8651?openDocument&Highlight=0,

RADVAN, Michal. Rozhlasový a televizní poplatek aneb daň z rádia a z televizoru. *Daně a finance*. 2006, **14**(3), 16-18. ISSN 1801-6006.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů [online]. Praha: Úřad vlády České republiky. [cit. 2023-10-22]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORN-CVDDHD4D/>

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony [online]. Praha: Úřad vlády České republiky. [cit. 2023-10-22]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORN-CNUTLVWM/>

Právní předpisy

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 345/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.